

Mfv.I.10.598/2014/4.

A Kúria a dr. Ruszoly-Boza Tünde által képviselt felperesnek a dr. Szincsák Adrienn jogtanácsos által képviselt alperes ellen azonnali hatályú felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 25.M.500/2013. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 49.Mf.632.756/2014/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2015. július 8. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 49.Mf.632.756/2014/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperes 2001. január 8-ától állt az alperes alkalmazásában mint forgalmi autóbuszvezető.

Munkaviszonyát az alperes 2012. november 26-án kelt azonnali hatályú felmondással szüntette meg. Ennek indokolása szerint „Ön 2012. november 12. napján az autóbuszszal végezte munkáját. A C. telephelyre való érkezéskor a kocsiatvevő biztonsági őr, J.V. a telephelyi gyakorlatnak megfelelően azzal a céllal szállt fel az autóbuszra, hogy az Ön forgalmi munkalapjára rögzítse a telephelyre való érkezés pontos idejét (a telephelyre való érkezése pontos időpontjaként meghallgatása során Ön 20 óra 49 percet, J.V. biztonsági őr 20 óra 47 percet jelölt meg). Ekkor Ön arra kérte a biztonsági ört, hogy a forgalmi munkalapjára ne a telephelyre való érkezésének idejét, hanem annál későbbi időpontot jegyezzen fel. A valóságtól eltérő későbbi időpontként meghallgatása során Ön 20 óra 52 percet, J.V. biztonsági őr pedig 20 óra 53 percet jelölt meg, azonban a telephelyre érkezésnél későbbi időpont feltüntetésére vonatkozó felhívása tekintetében nem volt ellentmondás Ön és J.V. biztonsági őr által elmondottak között. Később a biztonsági őr által a forgalmi munkalapján feltüntetett 20 óra 47 perc telephelyre érkezési időpontot 20 óra 57 percre javította. Meghallgatása során - a valótlan adatok regisztrálására való felhívás mellett - ennek tényét is elismerte. Mivel a biztonsági őr nem volt hajlandó a telephelyre érkezése időpontjánál későbbi, valótlan időpontot feltüntetni a forgalmi munkalapján, a biztonsági ört fennhangon szidalmazni kezdte. Indulatos szavai hallatán ekkor H.Á. biztonsági őr is a helyszínre sietett. Ezt követően a biztonsági őr le kívánt szállni az autóbuszról, azonban Ön ezt az autóbusz ajtajának hirtelen bezárásával megakadályozta. Az ajtó

visszanyitását követően J.V. ismét próbált leszállni az autóbusról, azonban Ön az autóbusz ajtaját rácsukta az éppen leszálló biztonsági őrré, majd az autóbusszal elindult. Abban a pillanatban, amikor Ön rácsukta a biztonsági őrré az ajtót, J.V. egyik lába a földön, másik lába azonban még az autóbusz lépcsőjén volt, így csak a biztonsági őrré lélekjelenlétén múlt, hogy nem történt személyi sérülés. Az esetet követően az autóbusszal megállt, kinyitotta annak ajtaját, így a biztonsági őrré le tudott szállni a buszról. Ön ezután az autóbusszal elhagyta a helyszínt".

Az azonnali hatályú felmondás a felperes terhére rótt az 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) 3. § (1) bekezdés c) pontjában, valamint az utasításban foglaltak megsértését. Az intézkedés szerint a felperes magatartásával megsértette a B.H.K.A.K.F. Utasításban foglaltakat, valamint a 69. pontban rögzítetteket. A munkáltató intézkedésében kifejtette, hogy az alapvető emberi normákkal ellentétes magatartásával a felperes veszélyeztette J.V. biztonsági őrré testi épségét. A munkáltató a felperes terhére rótt a 2012. évi I. törvény (Mt.) 52. §-ának (2) bekezdés c), d) és e) pontjában foglaltak megsértését is.

Rögzítette, hogy a 2012. november 15-én tartott személyes meghallgatása során a felperes elismerte, hogy a telephelyre érkezésénél későbbi időpont feljegyzésére hívta fel a biztonsági őrré, továbbá, hogy a telephelyre érkezése időpontját ezt követően a ténylegestől eltérő időpontra javította. Az azonnali hatályú felmondás szerint a felperes állításával szemben az esetnek szemtanúi voltak, így a munkavállaló védekezése nem volt elfogadható.

A felperes a keresetében a munkáltatói intézkedés jogellenességének megállapítását, és az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte. Ezen túlmenően 3 nap szabadság pénzbeli megváltását is igényelte.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 25.M.500/2013/13. számú ítéletével a keresetet elutasította, és a felperest perköltség fizetésére kötelezte azzal, hogy a le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli.

A munkaügyi bíróság ítéletében utalt az Mt. 78. §-ának (1) és (2) bekezdésében rögzítettekre, valamint a 77. § (1) bekezdés a) pontjára, és az 55. § (2) bekezdés c), d) és e) pontjaira.

A bíróság bizonyítékként értékelte J.V., H.Á., illetve H.Á. tanúvallomásában foglaltakat tekintettel arra, hogy a tanúk a 2013. október 15. napján tartott tárgyaláson egyértelműen nyilatkoztak arra vonatkozóan, hogy J.V.-t „odazárta a felperes az ajtók közé”. A bíróság nem fogadta el a felperesi hivatkozásokat, miszerint a részletek tekintetében a tanúvallomások nem voltak egyhangúak, mivel a tanúk egyértelmű és egybehangzó nyilatkozatot tettek arról, hogy a felperes az ajtót J.V.-ra rácsukta. Az, hogy a tanúk, akik különböző szögből és távolságból látták az eseményeket, nem nyilatkoztak egyöntetűen, hogy pontosan melyik testrészére zárult az ajtó, illetve hogy bűgött-e a busz motorja és hallani lehetett-e

a veszekedést vagy sem, nem releváns körülmények.

A bíróság mellőzte P.I. tanúvallomását, mivel kétséget kizáró bizonyítékként nem tudta értékelni az általa elmondottakat. Ezen túlmenően a három tanú egyértelmű és egyöntetű nyilatkozatának megdöntésére nem volt alkalmas a felperes házastársának vallomása sem.

A bíróság megállapította, hogy a felperesnek lényeges kötelezettsége volt a szabályzat alapján, hogy megbizonyosodjon arról, miszerint az ajtó bezárását megelőzően mindenki a buszon tartózkodik, vagy arról leszállt-e. A felperes az Mt. 52. §-ában foglalt kötelezettségét e körben megszegte.

Az alperesnek az Mt. 78. § (2) bekezdése alapján szubjektív határidőként tizenöt nap állt rendelkezésére a tudomásszerzéstől a felmondás jogának gyakorlására. Az alperes ezen határidőt megtartotta tekintettel arra, hogy B.Á. vallomása alapján - mint munkáltatói jogkörgyakorló - november 13-án szerzett tudomást a történetekről. A bíróság hivatkozott arra, hogy B.Á. tanúvallomása alapján rögzíthető, miszerint az alperes vizsgálatot folytatott le, és ennek eredményeként hozta meg a döntését.

Mellőzte a felperes helyszíni tárgyalás tartása iránti bizonyítási indítványát tekintettel arra, hogy egyrészt fényképfelvételekből a távolság egyértelműen látszik, így megállapítható, hogy P.I. tanú csak jóval messzebből láthatta az eseményeket. Másrészt nincs jelentősége azon felperesi hivatkozásnak, miszerint „eljátszva” az eseménysort megállapítható lesz, hogy a történetek megvalósulhattak-e személyi sérülés nélkül. A bíróság arra a következtetésre jutott, hogy kizárólag azt kellett értékelnie, miszerint a felmondásban felhozott indok megvalósult-e vagy sem, ennek megtörténtét pedig a tanúk vallomása alátámasztotta.

Az elsőfokú bíróság a felperes szabadságmegváltás iránti kérelmét sem találta alaposnak.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 49.Mf.632.756/2014/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében helybenhagyta, és a felperest perköltség fizetésére kötelezte azzal, hogy a fellebbezési eljárás illetékét az állam viseli.

A másodfokú bíróság a felperes szabadságmegváltásra vonatkozó kereseti kérelmével nem foglalkozott tekintettel arra, hogy az elutasító döntést a felperes a fellebbezésében nem támadta.

A munkáltató jogszerűen szüntette meg azonnali hatályú felmondással a felperes munkaviszonyát. A belső vizsgálat alatt nem kérte a történetek rekonstruálását, erre vonatkozó indítványát csak az elsőfokú eljárásban terjesztette elő olyan módon, hogy állította, az esemény nem történhetett úgy, ahogy azt a tanúk elmondták. Nem valószínűsítette azonban, hogy a három tanú valótlan tényállítása miben áll.

Az alperes az azonnali hatályú felmondását két okra alapította. Az egyik felperes terhére rótt cselekmény a biztonsági űr ajtók közé zárása volt, míg a másik, hogy a felperes valótlan beérkezési adat

rögzítésére kívánta őt rábírní. Ezt a tényrt a felperes az elsőfokú eljárásban sem vitatta. Mindkét indok együttes értékelésével megállapítható, hogy a felperes a magatartásával kimerítette a munka törvénykönyve 78. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakat.

Az alperes intézkedésének jogszerűségét nem befolyásolja, hogy az esemény, és az azonnali hatályú felmondás közlése közötti időszakban a munkáltató foglalkoztatta a felperest, az a saját döntése volt. Jelentősége annak van, hogy az ügyben haladéktalanul vizsgálatot indított, meghallgatta az esemény résztvevőit, és feltárta az intézkedése alapját képező tényeket. Nyilvánvalóan csak ezt követően lehetett abban a helyzetben, hogy a történeteket mérlegelve döntsön.

A másodfokú bíróság egyetértett az azonnali hatályú felmondás elkészttségre vonatkozó érveléssel, az elsőfokú bíróság döntése e körben helyes.

A felperes felülvizsgálati kérelme elsődlegesen a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és a keresetnek helyt adó határozat hozatalára irányult, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú vagy a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kezdeményezte.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a fellebbezésben foglaltakat változatlanul fenntartotta, és kérte az elsőfokú ítélettel szemben felhozott kifogások érdemi vizsgálatát is jelen döntés során.

A felmondás indokolása az Mt. 52. § (2) bekezdés c) és e) pontjára, valamint alapvető emberi normákra hivatkozik, mivel az alperes álláspontja szerint a felperes veszélyeztette a biztonsági őr testi épségét.

A másodfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy az alperes által közölt felmondás két okra utalt, holott ezt még az alperes sem állította az eljárás során sem. A felmondásban oldalán az alperes részletesen leírta, hogy mely szabályokat sértette meg a felperes, ezen felsorolás mindegyik pontja az ajtó bezárásával volt kapcsolatos, egyik sem említi a telephelyre érkezés időpontjára vonatkozó forgalmi lap javítást, mint felperesi cselekményt.

A felmondási indokokat utóbb bővíteni nem lehet (MK.95.), jogsértő tehát a másodfokú bíróság ítéletének azon része, mely szerint a felmondásban két okra hivatkozik az alperes.

Tévesen terjesztette ki a másodfokú bíróság a felmondási okok körét, hiszen az elsőfokú bíróság sem vizsgálta ezt, illetve a bizonyítási teherre sem történt e körben kioktatás.

A másodfokú bíróság által külön felmondási indokként megjelölt cselekmény nem olyan súlyú, amely esetén az azonnali hatályú felmondás alkalmazása jogszerű lenne.

Az alperesnél hatályos kollektív szerződés rögzíti, hogy amennyiben a munkavállaló a munkalapon valótlán adatot rögzít, a vele szemben alkalmazható jogkövetkezmény 100-300 óra prémium csökkentés lehet. A felperes magatartása nem olyan súlyú, amely megalapozná a legsúlyosabb jogkövetkezmény alkalmazását.

Az eljárás során a felperes a történetek rekonstruálására tett indítványt, amelyet a bíróságok elutasítottak. A munkáltatói vizsgálat alatt a felperesnek nem volt lehetősége e körben nyilatkozatot tenni, az elsőfokú eljárásban kérelmének nem adtak helyt. Azzal, hogy csak a keresetlevelében indítványozta a helyszíni eljárást, nem akadályozta az események esetleges megismerését.

A helyszíni eljárás alkalmazásával tisztázható lett volna, hogy az alperes által leírt események nem történhettek meg úgy, ahogy az rögzítésre került, az fizikailag lehetetlen volt.

Az alperes az eseményt követően 3 nap múlva kezdte meg a vizsgálatot, tehát a haladéktalan intézkedés nem állapítható meg. Az eseménysort követően még 7 munkanapon végzett munkát az alperesnél, így feltételezve, hogy a felperes elkövette a terhére rótt cselekményt, nyilvánvalóan annak alperes általi tudomásra jutásától számítottan rövid időn belül meg kellett volna tenni azon intézkedéseket, amelyek arra vezettek volna, hogy a felperes foglalkoztatására ne kerüljön sor.

A felperes sérelmezte a Pp. 3. §-ában foglaltak megsértését is.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

Álláspontja szerint elsődlegesen vizsgálandó, hogy a felperes a felülvizsgálati kérelem benyújtására nyitvaálló 60 napos határidőt betartotta-e.

Érvelése szerint az eljáró bíróságok helyesen állapították meg, hogy a felperes elkészettségre való hivatkozásának nincs relevanciája, az azonnali hatályú felmondás határidőben történt, és a munkáltató eleget tett az esemény kivizsgálására vonatkozó kötelezettségének.

A felperes helyszíni eljárásra vonatkozó indítványa kapcsán annak van jelentősége, hogy nem merült fel olyan körülmény, amely tisztázására a helyszíni tárgyalás tartására szükség lenne.

Az azonnali hatályú felmondás precízen és részletesen rögzíti annak okait, és hosszasan sorolja a megsértett jogszabályokat és egyéb előírásokat.

A felperes elismerte, hogy a biztonsági őrt valótlan adatok rögzítésére kívánta rábírní, valamint azt, hogy sikertelen próbálkozását követően hamisította meg a forgalmi munkalapjára rögzített beérkezési időt.

A bíróság a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében foglalt kioktatási kötelezettségének eleget tett.

Az azonnali hatályú felmondásban megjelölt valamennyi ok fennállására tekintettel az első- és a másodfokú eljárásban arról született határozat, hogy a felperes súlyos szabálytalanságai együttesen értékelve alapot adtak az azonnali hatályú felmondásra, ennek kimondása pedig jogszabálysértés nélkül történt.

A Pp. 272. §-ának (1) bekezdése alapján határidőben benyújtott felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem alapos.

A Pp. 272. §-ának (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati

kérelemben kell előadni a jogszabálysértés megjelölése mellett, hogy a fél a jogerős határozat megváltoztatását milyen okból kívánja, ezért a Kúria nem a korábbi beadványokra (fellebbezés) hivatkozást, hanem a jelen felülvizsgálati kérelemben konkrétan megjelölt, a jogszabálysértés rögzítésével alátámasztott indokokat vette figyelembe.

A Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése értelmében.

Az Mt. 78. §-ának (1) bekezdése szerint a munkáltató vagy a munkavállaló a munkaviszonyt azonnali hatályú felmondással megszüntetheti, ha a másik fél a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi. Ugyanezen jogszabály (2) bekezdése értelmében pedig az azonnali hatályú felmondás jogát az annak alapjául szolgáló okról való tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül lehet gyakorolni.

A munkáltató 2012. november 26-án kelt azonnali hatályú felmondása a 2012. november 12-én történt események részletes leírását tartalmazza. Rögzíti, hogy a felperes arra kérte a biztonsági őr, miszerint a forgalmi munkalapjára ne a telephelyre való érkezés idejét, hanem annál későbbi időpontot jegyezzen fel. Miután a biztonsági őr ezen kérésnek nem tett eleget, lábára zárta a busz ajtaját úgy, hogy csak az ellenőr lélekjelenlétén múlt a személyi sérülés elkerülése.

A bíróságoknak ezen körülményeket együttesen kellett értékelniük és mérlegelniük azt, hogy a kötelezettségszegés bizonyított volt-e, és azzal arányban állt-e a munkáltató intézkedése.

A felperes állította a felülvizsgálati kérelmében, hogy a felmondási indokok körét bővíteni nem lehet, a másodfokú bíróság ennek ellenére ezt tette, amikor két felmondási okot (hamis adatok rögzítésére kérés és munkatárs testi épségének veszélyeztetése) külön nevesítve vizsgált.

Ezzel szemben a másodfokú bíróság valamennyi, az azonnali hatályú felmondásban írt körülményt értékelt - ha ezek közül kettőt kiemelten is kezelt -, és jutott arra a következtetésre, hogy a felperes magatartása összességében alkalmas volt a jogviszony azonnali hatályú megszüntetésére (BH2006.123.).

Téves az a felülvizsgálati hivatkozás, miszerint a munkáltatói intézkedés felsorolja azon szabályokat, amelyeket a felperes megsértett, és ezek között nincs feltüntetve az, amelyik a hamis adatok rögzítésével áll összefüggésben. A munkáltató intézkedésében az Mt. 52. §-ának (2) bekezdés c), d) és e) pontját tüntette fel, amely a munkavállaló kötelezettségeit sorolja fel. Kiemelt jelentőségű, hogy a munkáját elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, utasítások, és szokások szerint kell végeznie [Mt. 52. § (1) bekezdés c) pont]. Ezen munkáltatói elvárás körébe tartozik külön

nevesítés nélkül is az etikus, általános magatartási normákat követő munkavállalói magatartás.

Az eljáró bíróságok helytállóan fejtették ki, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok mellett nem volt indokolt helyszíni tárgyalás tartásával a történetek rekonstruálása. J.V. és H.Á. írásban tett, és utóbb szóban is előadott vallomása egyértelműen alátámasztotta - és H.Á. tanúvallomása is megerősítette -, hogy a felperes az ajtó bezárásával az ellenőr testi épségét veszélyeztette, ezáltal „az emberi normákkal ellentétes” magatartást tanúsított, amely a munkaviszony fennállása alatt nem lehet a munkáltató részéről elfogadott.

A munkáltató intézkedését a szubjektív határidőn belül hozta meg [Mt. 78. § (2) bekezdés], annak nincs jelentősége, hogy az esetet követően 2, vagy 3 napon belül kezdte meg az eset kivizsgálását, a munkáltató nem késlekedett az eljárás lefolytatásával.

Abban az esetben, ha a munkáltatónak az Mt. 78. § (1) bekezdés szerinti intézkedése a törvényben meghatározott okon alapul, és az egyéb rendelkezéseknek is megfelel, akkor általában azonnali hatállyal szűnik meg a munkaviszony (MD.II.266.). Az nem teszi a munkáltató intézkedését jelen tényállás mellett jogellenessé, hogy az eset kivizsgálásának tartama alatt - a tények feltárásának idejére - a nála hosszabb ideje (2001. óta) alkalmazásban álló munkavállalót a munkavégzéstől nem tiltotta el.

A Pp. 3. §-ában foglaltak megsértése nem volt megállapítható. A bíróság pedig a bizonyítási eljárás során beszerzett bizonyítékok bizonyító erejét a maguk összességében értékeli, és a per összes releváns körülményére figyelemmel - meggyőződése szerint - bírálja el. Mérlegeli, hogy az egyes bizonyítékok közötti ellentétet miként oldja fel [bizonyítékok szabad mérlegelésének elve, Pp. 206. § (1) bekezdés]. E mérlegelés legfőbb korlátja a bíróság indokolási kötelezettsége (Pp. 221. §). Az ítélet indokolásából ugyanis világosan ki kell tűnnie, hogy a bizonyítékok mérlegelése során melyek voltak azok a körülmények, amelyeket a bíróság irányadónak tekintett. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésre, újabb egybevetésére nincs jogi lehetőség, a Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy a mérlegelés körébe vont adatok értékelése során a bíróság nyilvánvalóan téves vagy okszerűtlen következtetésre jutott-e (BH2012.173.). Jelen esetben a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelése során nem jutott téves következtetésre, a jogerős ítélet jogszabálysértés megállapítására nem adott alapot.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul, míg a munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a szerint.

Budapest, 2015. július 8.

**Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró**

A kiadmány hitelével:

Nné

tisztviselő